

Zaaknummer: 17.0585.29

Datum: 27 september 2017

Verslag van de Autoriteit Consument en Markt in de zin van artikel 6.5 van Bijlage I van Verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003, richtsnoeren voor congestiebeheer en toewijzing van beschikbare overdrachtcapaciteit van interconnecties tussen nationale systemen.

In dit verslag concludeert de Autoriteit Consument en Markt dat de onttrekkingen aan de veilingopbrengsten gedaan in het jaar 2016 en de eerste helft van 2017 door TenneT TSO B.V. in lijn zijn met bovengenoemde verordening.

1 Inleiding

1. In dit verslag zet de Autoriteit Consument en Markt (ACM) uiteen hoeveel inkomsten TenneT TSO B.V. (TenneT) tussen 1 januari 2016 en 30 juni 2017 heeft verkregen door het veilen van grenscapaciteit, hoe deze inkomsten door TenneT gebruikt zijn en of dat gebruik in overeenstemming is met Verordening nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003 (de Verordening).
2. De beschikbare transportcapaciteit op de interconnectoren¹ met Duitsland, Noorwegen en België veilt TenneT in samenwerking met de betrokken buitenlandse beheerders van het hoogspanningsnet. Op de landsgrensoverschrijdende verbindingen tussen Nederland en België, en Nederland en Duitsland alloceert de JAO² (Joint Allocation Office) de capaciteit voor jaar- en maandtransporten via expliciete veilingen. Voor de Nederlandse verbinding met Noorwegen

¹ Een interconnector is een transmissielijn die een grens tussen staten overschrijdt of overspant en de nationale transmissiesystemen van deze landen onderling koppelt (artikel 2, eerste lid, van de Verordening).

² In augustus 2015 is CASC samengegaan met CAO onder de naam JAO. Zie ook <http://www.jao.eu>.

(NorNed) zijn geen jaar- en maand producten. De dagcapaciteit tussen Nederland en België, Duitsland en Noorwegen wordt op dag-vooruit basis impliciet geveild via marktkoppeling.³ De betrokken transmissiesysteembeheerders voeren samen met elektriciteitsbeurzen deze impliciete veilingen uit. De veilingen genereren alleen opbrengsten indien er sprake is van congestie⁴. De opbrengsten van de veiling worden onder andere verminderd met de kosten van de veiling en verdeeld tussen TenneT en de beheerders van het buitenlandse hoogspanningsnet⁵.

3. De transmissiebeheerders beheren deze veilingopbrengsten apart en zij mogen deze alleen voor bepaalde wettelijke doeleinden gebruikt worden. TenneT heeft de veilingopbrengsten ondergebracht bij de Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet.
4. In dit verslag controleert de ACM of de veilingopbrengsten tussen 1 januari 2016 en 30 juni 2017 in lijn met de Verordening zijn besteed.

2 Beoordeling besteding veilingopbrengsten

5. Op 12 juli 2017 heeft de ACM van TenneT de rapportage⁶ ontvangen over de ontvangsten en bestedingen van de veilingopbrengsten in het jaar 2016 en de eerste helft van 2017 (1 januari tot en met 30 juni 2017). Deze is als bijlage bij dit verslag veilinggelden toegevoegd.
6. TenneT heeft voor de data van 2016 een controleverklaring van een onafhankelijke accountant meegestuurd. De data over de eerste helft van 2017 heeft de accountant niet gevalideerd. De controle over het gehele jaar 2017 voert de accountant volgend jaar uit.
7. Conform artikel 6.5 uit bijlage I van de Verordening publiceert de ACM dit verslag. Hierin toetst de ACM of het gerapporteerde in overeenstemming is met de drie doelstellingen van artikel 16, zesde lid, van de Verordening. Dit artikel bepaalt dat de opbrengsten uit de veiling van de schaarse interconnectiecapaciteit voor drie doelen mogen worden gebruikt:
 - 1) het garanderen dat de toegewezen capaciteit daadwerkelijk beschikbaar is, en/of
 - 2) de koppelingscapaciteit handhaven of vergroten door investeringen in het net, met name in nieuwe interconnectiecapaciteit, of
 - 3) de tariefinkomsten van de betreffende transmissiesysteembeheerder.

2.1 Veilingopbrengsten 2016

8. De veilingen op de NorNed-verbinding en de interconnectoren met België en Duitsland bepalen

³ Sinds 21 mei 2015 vindt tussen België en Duitsland deze marktkoppeling plaats via het flow-based mechanisme. De marktkoppeling met Noorwegen vindt plaats via het Available Transfer Capacity (ATC) mechanisme.

⁴ Artikel 6.1 van Bijlage I van de Verordening. "Congestie" is gedefinieerd in artikel 2, tweede lid, onderdeel c, van de Verordening.

⁵ Artikel 5.6.15.1 van de Netcode Elektriciteit.

⁶ TenneT kenmerk: REC-N 17-034, dd. 7 juli 2017.

grotendeels de inkomsten van de Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet. De ACM gaat conform de Richtsnoeren hieronder alleen in op de gedane onttrekkingen en of deze onder de doeleinden van artikel 16, zesde lid, van de Verordening vallen.

9. Tabel 2 in de bijlage bij dit verslag, de Excel invulmodule verslag veilinggelden, geeft alle onttrekkingen en bijstortingen van 2016 schematisch weer in de kolom "2016 (1-1 t/m 31/12)".

NorNed

10. TenneT heeft een onttrekking gedaan voor de kosten van energie en vermogen voor NorNed. Het betreft kosten voor netverliezen, kosten voor regel- en reservevermogen en kosten voor de veilingen. Deze kosten houden direct verband met het beschikbaar stellen en handhaven van de beschikbare koppelingscapaciteit.
11. De prikkel voor de relatieve beschikbaarheid van NorNed dient TenneT te stimuleren om jaarlijks een zo groot mogelijke capaciteit aan de markt beschikbaar te stellen. In het besluit van 6 april 2017⁷ heeft de ACM de definitieve prikkel 2016 op € 1.461.215 vastgesteld.⁸ Volgens het verslag veilinggelden onttrekt TenneT € 1.450.000. Dit was het verwachte bedrag dat TenneT over 2016 in haar omzet heeft geboekt. In de eerste helft van 2017 heeft TenneT het verschil tussen de verwachte en de definitieve bonus als omzet in de boekhouding verwerkt, zijnde € 11.000.
12. De post "credit nota 2013-11 cable outage 30-10/20-12-2013" betreft een correctie op kosten van de stormschade aan het onshore convertor-station in de Eemshaven van NorNed. Deze kosten zijn ontstaan op 28 oktober 2013. Deze kosten zijn in het verslag veilinggelden 2013-2014 onder randnummer 11 door TenneT opgevoerd.

Veilingen overige interconnectoren

13. Net als voor NorNed onttrekt TenneT ook kosten voor de uitvoering van de veilingen op de Belgische en Duitse interconnectoren aan de veilingopbrengsten.

Overige onttrekkingen

14. Overige onttrekkingen in 2016 zijn gedaan voor exploitatiekosten. Deze kosten betreffen het beheer van de Stichting Doelgelden en hangen samen met artikel 16 van de Verordening.
15. TenneT heeft € 129.857.000 aan de veilingopbrengsten onttrokken en aangewend voor de berekening en vaststelling van de nettarieven. Met het Tarievenbesluit voor transporttaken 2016⁹ heeft de ACM deze aanwending goedgekeurd, zoals de tweede alinea van artikel 16,

⁷ Besluit met kenmerk ACM/DE/2017/202057, dd. 6 april 2017.

⁸ TenneT krijgt een bonus als ze een hogere beschikbaarheid van de NorNed-kabel realiseren dan de gestelde norm. Indien lager moet TenneT uit eigen vermogen de malus toevoegen aan Stichting Doelgelden.

⁹ Besluit met kenmerk ACM/DE/2015/205956, dd. 2 december 2015.

zesde lid, van de Verordening voorschrijft.

16. Voor de eerste keer heeft TenneT een onttrekking aan de veilingopbrengsten voor de kosten voor het oplossen van landsgrensoverschrijdende transportbeperkingen (hierna: “redispatch” kosten) gedaan. Deze kosten maakt TenneT om de maximale capaciteit op de interconnectoren en/of de maximale capaciteit transmissienetten waarmee grensoverschrijdende elektriciteitsstromen worden verzorgd, uit te breiden of te handhaven. Samen vormen deze de kritieke netcomponenten en zijn onderdeel van de flow-based methodiek, de basismethode voor de berekening van de day-ahead- en intradaycapaciteit conform Verordening 2015/1222¹⁰. In haar toelichting geeft TenneT aan haar beleid te hebben gewijzigd ten aanzien van het onttrekken van kosten aan de veilinggelden door toedoen van het huidige en gewijzigd kader van wet- en regelgeving (respectievelijk Verordening 714/2009, en Methodebesluit TenneT 2017-2021 en Verordening 2015/1222). In het document van TenneT dat aan dit verslag veilinggelden (TenneT kenmerk REC-N 17-034) toegevoegd is, geeft TenneT in onderdeel 2.4.3. meer informatie rondom deze redispatch kosten.
17. De ACM constateert op basis van het bovenstaande dat het gebruik van de inkomsten verkregen uit congestie over het jaar 2016 in lijn zijn met de Verordening.

4/4

2.2 Veilingopbrengsten eerste helft van 2017

18. Tabel 2 in de bijlage bij dit verslag, de Excel invulmodule verslag veilinggelden, geeft alle onttrekkingen en bijstortingen in de eerste helft van 2017 weer in de kolom “2017 (1-1 t/m 30/6)”:
19. Voor de onttrekkingen in de eerste helft van 2017 zijn de volgende randnummers van overeenkomstige toepassing voor:
- i. NorNed: randnummers 11 en 12;
 - ii. De veilingen op de Duitse en Belgische interconnectoren: randnummer 14;
 - iii. De exploitatiekosten: randnummer 15;
 - iv. De aanwendungen van veilinggelden voor de berekening en vaststelling van de nettarieven: randnummer 16;
 - v. De redispatch kosten: randnummer 17;

3 Conclusie

20. De ACM constateert dat de onttrekkingen aan de veilingopbrengsten zoals verricht in het kalenderjaar 2016 en het eerste halfjaar van 2017 in lijn zijn met de Verordening en in het bijzonder de doelstellingen van artikel 16, zesde lid, van deze Verordening.

¹⁰ Verordening (EU) 2015/1222 van de Commissie tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer, dd. 24 juli 2015, en ACM besluit met kenmerk ACM/DE/2016/205075.